

Post- och telestyrelsen
Box 5398
102 49 Stockholm
Emelie Snellman

Stockholm
2020-12-11

Ert dnr
20-12875

Vårt dnr
2020/199

Remissvar angående förslag till föreskrifter om hur avvikelsen ska fastställas vid beräkning av sanktionsavgift i samband med skyldighet att tillhandahålla kontanttjänster

Näringslivets Regelnämnd NNR har beretts tillfälle att avge yttrande över ovan nämnd remiss och anför följande;

Bakgrund

Post- och Telestyrelsens förslag till föreskrifter avser att förtydliga de skyldigheter som gäller enligt Betaltjänstlagen 9 kap 1 §. Detta lagrum träder i kraft den 1 januari 2021 och handlar om skyldigheten för vissa kreditinstitut och filialer till utländska kreditinstitut att tillhandahålla platser för kontanttjänster, dvs bankomater och insättningsautomater (insättning av dagskassor). Nyckelformuleringen i denna paragraf är ”... ska tillhandahålla tjänster som gör det möjligt att ta ut kontanter ... i betryggande utsträckning i hela landet”

Förslaget till föreskrift handlar dels om hur platserna för kontanttjänster ska identifieras och om hur avstånd mellan människors hemvist och platserna för kontanttjänster ska beräknas. Tillväxtverkets IT-plattform och analysverktyg Pinpoint Sweden (Pipos) ska användas för identifikation och beräkning av avstånd.

Förslaget handlar också om vilka villkor som ska gälla för att en plats för kontanttjänster ska få räknas som sådan, dvs vad ”i betryggande utsträckning” innebär. Det är fyra villkor (funktionella krav) som specificeras:

1. Platsen ska ha rimliga öppettider
2. Platsen ska ha rimliga avgifter
3. Platsen ska vara användarvänligt
4. Platsen ska vara tillgänglig

Konsekvenser

NNR uppfattar de fyra villkor som listas ovan som mycket vagt formulerade. Formuleringarna lämnar enligt NNRs åsikt öppet för ett stort mått av godtycke. Om de fyra villkoren skulle tolkas mycket snävt skulle det kunna diskvalificera ett stort antal platser för

kontanttjänster. Dessa diskvalifikationer skulle naturligtvis kunna hävas genom olika åtgärder från kreditinstitutens sida, men sådana åtgärder för med sig kostnader. Om villkoret ”rimliga” öppettider skulle tolkas mycket snävt kan det naturligtvis medföra ökade personalkostnader och skulle i vissa situationer kunna bli omöjliga att uppfylla om fastigheten (exempelvis ett köpcentrum inomhus) där bankomaten/insättningsautomaten finns skulle få begränsade öppettider.

Vad som kommer att tolkas som ”rimliga” avgifter för kontanttjänster är också oklart. NNR frågar sig om det är kommersiellt rimliga avgifter (dvs rimliga i förhållande till den kommersiella kostnaden) som avses eller om det är avgifter som är rimliga för en privatperson eller företagare med mycket små ekonomiska resurser (låg levnadsstandard) som avses.

Olika tolkningsextremer kan uppenbart leda till helt olika ekonomiska och administrativa konsekvenser för berörda kreditinstitut. Dessa konsekvenser måste siffersättas och beskrivas i underlagen innan beslut kan fattas i ärendet.

Hur olika tolkningsextremer faller ut kan också få konsekvenser i form av sanktionsavgifter för de kreditinstitut som inte uppfyller kraven om vissa platser för kontanttjänster räknas bort. Sanktionsavgifterna kan komma att uppgå till betydande belopp enligt PTS.

NNR noterar också att PTS avser att utöver de presenterade föreskrifterna ta fram vägledande information som närmare anger vad PTS kommer att beakta vid bedömningen av de funktionella kraven. NNR menar att denna vägledande information kommer att i hög grad påverka de ekonomiska och administrativa konsekvenserna av föreskriftsförslaget. Denna vägledande information och dess konsekvenser måste beskrivas innan beslut kan fattas.

Den beskrivning av alternativa lösningar som PTS redovisar handlar enbart om alternativen bindande föreskrift, allmänna råd eller allmän information på hemsida. Alternativ i form av alternativa formuleringar av de funktionella kraven finns inte redovisade. Sådana alternativ behöver redovisas för att göra underlaget fullgott.

NNR har förståelse för att det kan finnas svårigheter att exakt beräkna vad påverkan på olika kostnader till följd av föreskriftsförslaget kan väntas bli. I fall där sådana svårigheter finns kan det, i förekommande fall, ändå vara möjligt att göra en uppskattning av ett intervall som kostnaderna kan väntas hamna i. En annan möjlighet är att göra exempelberäkningar av vad påverkan skulle kunna bli under några givna förutsättningar. Om inget av detta är möjligt, bör det likväl vara möjligt att ange om det har gjorts försök att bedöma kostnadsförändringen kvantitativt och vad dessa försök resulterat i. Om det inte har gjorts försök är det möjligt att ange detta och motivera det. Eftersom ingen sådan information finns, är konsekvensutredningen ofullständig i detta avseende.

Slutsats

NNR finner att underlaget saknar viktiga delar i en konsekvensutredning, såsom exempelvis ekonomiska och administrativa konsekvenser av olika formuleringalternativ. Mot denna bakgrund menar NNR att underlagen måste kompletteras innan myndigheten kan gå vidare med förslaget till föreskrifter.

Näringslivets Regelnämnd NNR

August Liljeqvist